

OOGFOTOGRAFIE IN THE PICTURE

Symposium op raakvlak van wetenschap en fotografie

OP VRIJDAG 6 OKTOBER VOND ER IN HET OOGZIEKENHUIS TE ROTTERDAM HET JAARLIJKSE OFN-SYMPIOSIUM PLAATS. OFN STAAT VOOR OOGHEELKUNDIGE FOTOGRAFIE NEDERLAND EN MEN VIERT DIT JAAR HET TWEEDE LUSTRUM. 'DE OFN IS EEN PLATFORM VOOR WIE OOGHEELKUNDIGE BEELDEN MAAKT, VARIËREND VAN FUNDUSFOTOGRAFIE TOT ULTRAWIDEFIELD ANGIOGRAFIE VIA OCT EN SPLEETLAMPFOTOGRAFIE'. 'DE OFN IS OPGEZET MET ALS OOGMERK HET DELEN VAN KENNIS EN ZO DE OOGHEELKUNDIGE BEELD-VORMING IN NEDERLAND OP EEN ZO HOOG MOGELIJK PEIL TE BRENGEN', ZO STAAT ER OP DE WEBSITE. EEN LUSTRUM VRAAGT OM CADEAUTJES EN DE VERENIGING BELOOFDE ALS CADEAU AAN DE LEDEN EEN WERVELEND PROGRAMMA MET VOORAANSTAANDE SPREKERS. EN DIE BELOFTE MAAKTEN ZE MEER DAN WAAR.

TEKST Riens Gort

Erelid Albert Aandekerk, ondanks het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd nog steeds betrokken bij de OFN, maakte mij wegwijs in de geschiedenis en de wereld van de oogfotografie. Hijzelf heeft aan het begin gestaan aan de professionalisering van dit vak: "Ik heb mij na mijn studie aan de Haagse School voor Fotografie en Fototechniek gespecialiseerd in de medische fotografie, met vanaf 1964 als subspecialisme in de oogheelkundige fotografie in Het Oogziekenhuis te Rotterdam". In 1975 is hij gaan werken bij de Universiteit van Nijmegen. Albert Aandekerk publiceerde in de loop der jaren meer dan honderd artikelen in medische, oogheelkundige en fotografiebladen. Tevens is hij betrokken geweest bij de ontwikkeling van funduscamera's

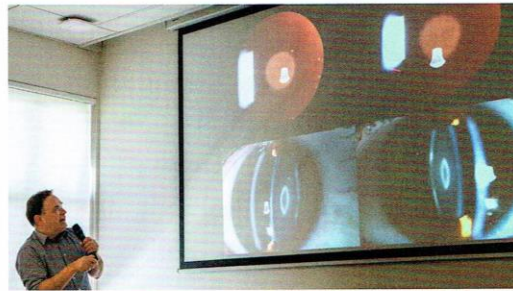
en spleetlampen van Duitse en Japanse leveranciers. "Als gespecialiseerde fotografen hadden we er vooral de eerste jaren behoefte aan om regelmatig bij elkaar te komen", vervolgt Albert Aandekerk. "Het was vooral erg leerzaam. Ons vak was zo nieuw, we moesten zelf alles uitvinden en dan is het prettig om er met collega's over te kunnen praten. Met collega's bedoel ik personen die zich bezighouden met oogfotografie in de breedste zin van het woord. Behalve dat er een overlegstructuur is, worden er ook al jaren gerichte cursussen gegeven. De laatste jaren wordt het werken met de OCT bijvoorbeeld behandeld. Cursussen worden zo'n twee keer per jaar gegeven".

Ook voor optometristen

Op de vraag of fotografie niet achterhaald is en de techniek de mens over kan nemen: "Natuurlijk is het veranderd, van de ouderwetse fotografie naar imaging. En ja, cursussen zijn nog steeds nodig ondanks de automatisering. Wij zien het als een voordeel dat je nu direct de afbeelding kunt zien. Het vak blijft in stand ondanks, of misschien ook dankzij het feit dat we nu niet meer de donkere kamer in hoeven om foto's af te drukken. De huidige apparatuur kan veel - vaak veel meer dan de gebruikers weten - en dat komt in die cursussen ter sprake. Ook zeggen we vaak: je moet altijd meer kennis hebben dan je gebruikt. Je bent een betere fotograaf wanneer je weet wat je fotografeert en wat de reden is van het maken van die ene foto". Albert Aandekerk is duidelijk wanneer hij zegt: "Naar mijn idee is de kwaliteit van het maken van foto's en images bij optometristen niet altijd goed genoeg. Het zou goed zijn wanneer ze meerdere cursusdagen bijwonen". De plaatjes die Albert Aandekerk in zijn presentatie laat zien, roepen bij veel mensen herinneringen op aan het verleden. Prachtige apparaten waar we toen blij mee waren maar in veel gevallen met een kwaliteit waar we nu geen genoegen meer mee zouden nemen. Albert Aandekerk schetst zijn loopbaan via Prof. Henkes in Het Oogziekenhuis in Rotterdam waar met film op rol werd gewerkt. De foto's werden in die tijd op kleinbeeldfilms gemaakt en afgewerkt en ontwikkeld in een donkere kamer. De foto's met een beeldhoek van 30 graden werden soms aan elkaar geplakt (fotomontage) om een grotere beeldhoek te verkrijgen.

Het congres is goed bezocht met ruim 50 belangstellenden. Een enkele witte jas, maar voor de rest een gemêleerd gezelschap. Naast, noem het maar de oudere generatie, de oprichters van deze vereniging, ook veel jongeren. Optometristen, toa's en andere medewerkers uit de diverse ziekenhuizen. En zelfs een enkele extramurale optometrist: "Ik vind het leuk om het werken met de apparatuur die ik in de winkel heb ook eens vanaf deze kant belicht te krijgen". Conny Moerland, optometrist in het Bronovo ziekenhuis, komt regelmatig naar het symposium of cursussen: "Ik leer altijd weer wat bij, het geeft mij een goed gevoel als ik geweest ben". Dr. Suttorp, oogarts in het OLVG, vertelt in haar presentatie dat Nederland tot de landen behoort met de best ingestelde diabetes. Dat heeft tot gevolg dat de oogschade, de diabetische retinopathie, relatief lager is dan in andere landen. De komst van de OCT is een revolutie voor het screenen en onderzoeken. Wat we nu wel zien, is dat de arts behoefte heeft aan wat meer opleiding in de eHealth om dat allemaal te kunnen bijbenen.

Het thema van de presentatie van Prof. Dr. Polak, emeritus-hoogleraar oogheelkunde is 'Ogen in beweging'. Ze schetst in haar presentatie de ontwikkelingen en de resultaten van de screening. "Er is een toename van diabetes mellitus en dat betekent meer ogen met kans op diabetische retinopathie. Dit is de eerste 'bijwerking' die optreedt, het komt voor bij ongeveer 50 procent van de DM-patiënten". De richtlijnen kunnen en gaan veranderen: "Het moet goed mogelijk zijn om bij zeer geringe afwijkingen in plaats van na twee jaar, de patiënt na drie jaar weer op te roepen". Ook kan de norm

om in het screeningstraject te komen van drie naar tien dots worden aangepast: "Ik vind het wel jammer dat de locatie, de plek waar de dots zich bevinden niet genoemd wordt en niet mee lijkt te spelen", zegt Polak. "Bij dots in de buurt van de macula zou ik een controle op kortere termijn adviseren". Ze verwacht dat op termijn de screening bij DM-patiënten die twee keer bij een screening na twee jaar, eerst na drie jaar opgeroepen worden: "En ik verwacht dat het in de loop der jaren opschuift naar één keer in de tien jaar screening". "Nederland en Engeland zijn de enige twee landen die in deze mate screenen. Dat levert een jaarlijkse besparing op van 20 miljoen, omdat de oogarts niet hoeft te kijken". Oculariste Frédérique Bak laat haar presentatie over aan haar makkelijk en boeiend sprekende collega. Het is een hele andere presentatie dan van alle andere sprekers. We worden meegenomen in de wereld van kunstogen en cosmetische correcties. Ongelooflijk om te zien wat er allemaal gemaakt kan worden.

Een leerzaam symposium, aanrader voor iedereen die met oogfotografie of imaging te maken heeft. Op 9 december organiseert de OFN een workshop 'Beoordelen fundusfotografie, FAF e FAG' in het Alrijne Ziekenhuis in Leiderdorp.

VOOR AANMELDEN EN MEER INFO: www.oogfotografie.nl